

OPINIE

KOMITET REGIONÓW

133. SESJA PLENARNA KR-U, 6.2.2019–7.2.2019

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – „Odnowiony europejski program na rzecz badań i innowacji – szansa Europy na ukształtowanie własnej przyszłości”

(2019/C 168/02)

Sprawozdawczyni: Birgitta SACRÉDEUS (SE/EPL), członkini zgromadzenia regionalnego, okręg Dalarna**Dokument źródłowy:** Odnowiony europejski program na rzecz badań i innowacji – szansa Europy na ukształtowanie własnej przyszłości

COM(2018) 306 final

ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

1. Przychylnie przyjmuje wyraźne stwierdzenie Komisji, że badania i innowacje nadal będą priorytetem w UE, oraz propozycję położenia większego nacisku na ten obszar w wieloletnich ramach finansowych na okres 2021–2027, ale wskazuje również, że władze na wszystkich szczeblach – unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym – muszą ze sobą współpracować w celu osiągnięcia celów programu. Komitet zgadza się z wnioskiem Komisji, że wyzwania, z którymi zmaga się Europa, oznaczają konieczność opracowania nowego podejścia do badań i innowacji, co z kolei wymaga wspólnego podejścia regionów, państw członkowskich i Komisji.
2. Podkreśla, że władze lokalne i regionalne są kluczowymi podmiotami w tworzeniu skutecznych ekosystemów regionalnych i ośrodków innowacji, np. w opracowywaniu regionalnej strategii inteligentnej specjalizacji. W przypadku tego nowego programu, jak i programów wspierających badania i innowacje, istotne jest zwrócenie uwagi na podmioty sektora publicznego i ich rolę – nie tylko jako odbiorców badań i innowacji, ale także jako zainteresowanych podmiotów w dziedzinie badań i innowacji, które same podejmują takie działania.
3. Podkreśla potrzebę rozszerzenia definicji i pojęć ekosystemów regionalnych i ośrodków innowacji, w tym ustanowienia sieci europejskich ośrodków innowacji cyfrowych, które wyraźnie uznają i uwzględniają władze krajowe, regionalne i lokalne, firmy, niepaństwowy sektor publiczny, uczelnie i instytucje szkolnictwa wyższego, społeczeństwo obywatelskie i sektor niekomercyjny, obywatele oraz ostatecznych użytkowników badań i innowacji, w celu rzeczywistego zrozumienia tych zintegrowanych, ekosystemów zakorzenionych w miejscowej specyfice.
4. Podkreśla, że istnieje bezpośrednia korelacja między słabiej rozwiniętymi regionami a niską stopą inwestycji w innowacje i badania. Ponieważ wyniki badań naukowych i innowacji są nierozdzielnie związane z infrastrukturą badawczą, należy je wzmocnić, kierując część środków UE takich jak fundusze strukturalne lub środki z programu „Horyzont Europa” na obszary Unii Europejskiej, które borykają się z największymi trudnościami w rozwoju społeczno-gospodarczym z powodu bezrobocia, na regiony najbardziej oddalone i na regiony dotknięte poważnymi i trwałymi niekorzystnymi warunkami przyrodniczymi lub demograficznymi, takie jak regiony wyspiarskie, transgraniczne i górskie.
5. Apeluje o włączenie do tekstów prawnych, które zostaną ostatecznie przyjęte, precyzyjnej definicji regionalnych ekosystemów i ośrodków innowacji, co pozwoli na skuteczne uwzględnienie tych ekosystemów przy wdrażaniu wszystkich aspektów przyszłego programu ramowego.

6. Uważa, że innowacje stanowią kluczowy czynnik wzrostu i zrównoważonego rozwoju oraz że przyszłe finansowanie badań i innowacji przez UE musi obejmować w wyważony sposób cały proces badań i innowacji – od badań podstawowych do badań, rozwoju i innowacji stymulowanych zapotrzebowaniem stwierdzonym uprzednio w drodze porozumienia między różnymi uczestnikami systemu – jak też rozpowszechnianie i wykorzystywanie wyników.

7. Uważa, że zasady pomocy państwa należy dalej upraszczać, by ułatwić łączenie różnych programów UE, co jest niezbędne do przezwyciężenia regionalnych różnic w udziale w udanych pracach badawczych i innowacyjnych oraz w występowaniu możliwości podejmowania takich prac. Uważa w tym kontekście, że programy lub działania współfinansowane z różnych funduszy i oparte na narzędziach i zasadach programu ramowego muszą być możliwe do realizacji w ramach prawnych programu ramowego.

8. Uznaje, że w programie „Horyzont Europa” należy położyć nacisk na obszary finansowania, które zapewniają wyraźną europejską wartość dodaną, takie jak cele zrównoważonego rozwoju, oraz że wobec tego priorytet należy nadać projektom z zakresu badań naukowych i innowacji opartych na współpracy między kilkoma uzupełniającymi się zainteresowanymi podmiotami, gdyż są one specjalnie dostosowane do tych celów.

9. Podkreśla, że wyzwaniom społecznym, zwłaszcza osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju ONZ, można stawić czoła tylko ustanawiając ambitniejsze cele na nadrzędnym szczeblu europejskim i poprzez mobilizację skoordynowanych działań wszystkich zainteresowanych podmiotów, w tym miast i regionów, na skalę większą niż pojedyncze projekty badawcze. Podkreśla także, że takie prace wymagają dłuższej perspektywy niż przewidziano w programie „Horyzont 2020”, co z kolei będzie wymagało opracowania struktury programu w taki sposób, by móc uzyskać długoterminowe finansowanie.

Możliwość inwestowania przez Europę w przyszłościowe rozwiązania

10. Zgadza się, że Europa ma silną pozycję, jeśli chodzi o wysokiej jakości badania naukowe, ale należy włożyć więcej szerzej zakrojonego wysiłku w przekształcenie wyników w innowacje i zastosowania, które mogą stymulować zrównoważony rozwój i wzrost gospodarczy, a badaniom, innowacjom i rozwojowi należy zapewnić dużą widoczność w programie „Horyzont Europa”, dbając o to, by wszystkie etapy procesu innowacji zostały wzmocnione w wyważony sposób.

11. W świetle wniosków grupy zadaniowej ds. pomocniczości wzywa do pełnego włączenia władz lokalnych i regionalnych w planowanie strategiczne i w inne organy zarządzające, które będą wytyczały kierunek realizacji programu „Horyzont Europa”, oraz do uwzględnienia w tym kontekście strategii inteligentnej specjalizacji. Uważa tym samym za konieczne uznanie oddziaływania terytorialnego za jeden z elementów składowych pojęcia oddziaływania w odniesieniu do oceny programów i projektów ⁽¹⁾.

12. Podkreśla, że badania i innowacje są realizowane w sektorze publicznym, przy udziale lokalnego i regionalnego finansowania, a także przez firmy. Należy z zadowoleniem przyjąć fakt, że odnowiony program obejmuje konkretne działania mające wspierać wkład ze strony sektora publicznego.

13. Zgadza się, że – jak już wcześniej zaznaczył – jednym z kluczowych czynników umożliwiających osiągnięcie dużych zdolności badawczych i innowacyjnych w UE jest poprawa i skuteczniejsza koordynacja wykorzystywania istniejących instrumentów oraz że szczególnie istotna jest koordynacja polityki spójności z polityką w dziedzinie badań i innowacji. Jednocześnie trzeba zapewnić państwom członkowskim niezbędną elastyczność w zakresie kształtowania ich priorytetów zgodnie z ich potrzebami. W tym celu należy przedsięwziąć środki zmierzające do uniknięcia, a w każdym razie skompensowania, wzrostu nierówności między miastami i regionami będącymi głównymi beneficjentami programu ramowego na rzecz badań naukowych i innowacji, których budżet wzrośnie, a pozostałymi miastami i regionami, które odczują skutki zmniejszenia budżetów na politykę spójności ⁽²⁾.

⁽¹⁾ COR 2017-00854-00-01, opinia „Wymiar lokalny i regionalny programu »Horyzont 2020« oraz nowy program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji”.

⁽²⁾ COR 2017-00854-00-01, opinia „Wymiar lokalny i regionalny programu »Horyzont 2020« oraz nowy program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji”.

14. Zauważa, że pełne korzyści płynące z inwestycji w technologie i platformy cyfrowe trzeba rozciągnąć na całą Europę. Program „Cyfrowa Europa” odgrywa w tym kluczową rolę jako solidny program inwestycyjny i rozwojowy, mający na celu wykorzystanie szans potrzebnych i stworzonych w celu urzeczywistnienia w pełni funkcjonującego jednolitego rynku cyfrowego. KR podkreśla znaczenie utworzenia sieci ośrodków innowacji cyfrowych o wystarczającym zasięgu dla wszystkich regionów ⁽³⁾.

15. Przyjmuje z zadowoleniem szeroką dyskusję na temat stosunków między badaniami i innowacjami a społeczeństwem, a także wszelkich interakcji między nimi, na podstawie analizy empirycznej i refleksji dotyczącej globalnych zmian oraz ich znaczenia dla społeczności akademickiej i ogółu społeczeństwa, jak również nowych ról, jakich wymagają one od wszystkich zainteresowanych podmiotów w ekosystemach badań naukowych i innowacji wszystkich szczeblach.

16. Pragnie podkreślić bezwarunkowo zasadniczą rolę regionów Europy dla przemysłu i zwrócić uwagę na stanowisko KR-u w sprawie polityki przemysłowej ⁽⁴⁾.

Odnowiony program na rzecz silniejszego europejskiego ekosystemu badań naukowych i innowacji

17. Zgadza się z podejściem polegającym na postrzeganiu badań i innowacji jako działań w ekosystemie, w ramach którego gromadzą się różne zainteresowane podmioty i współpracują ze sobą, tworząc prężne, dynamiczne środowisko, ale w którym w celu sformułowania udanych strategii istotne jest uwzględnienie lokalnej i regionalnej różnorodności. W związku z tym zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych ma wyraźną wartość dodaną.

18. Podkreśla, że w całej polityce UE zasadnicze znaczenie ma włączenie cyfryzacji, badań i innowacji do wszystkich głównych programów UE oraz do partnerstw na rzecz regionalnych ekosystemów.

19. Zgadza się, że sprawą zasadniczej wagi jest wykorzystanie szczególnych cech europejskich ekosystemów regionalnych i ośrodków innowacji w celu zoptymalizowania ich funkcjonowania, ale uważa również, że podczas opracowywania europejskiej polityki w dziedzinie badań i innowacji należy uznać i uwzględnić znaczenie w tych ekosystemach lokalnych i regionalnych zainteresowanych stron, takich jak gminy i regiony, zarówno jako liderów, producentów, jak i końcowych użytkowników innowacji ⁽⁵⁾.

20. Uważa, że władze lokalne i regionalne powinny uczestniczyć w opracowywaniu programów w zakresie badań i innowacji oraz zarządzaniu nimi ⁽⁶⁾. Znaczenia badań i innowacji we wszystkich dziedzinach polityki i w różnych sektorach społeczeństwa nie można przecenić, choć istotne jest, by w każdych okolicznościach uwzględniać w tych systemach nie tylko odgórne czynniki stymulujące, ale też czynniki oddolne, w celu pełnego osiągnięcia celów odnowionego programu i rzeczywistego wzmocnienia tych ekosystemów. To z kolei zapewni, by program obejmował i wspierał nie tylko „otwartą naukę”, ale także „otwarte innowacje”.

21. Jest zdania, że bardziej strategiczne wykorzystanie lokalnych i regionalnych ekosystemów innowacji i położenie większego nacisku na kompleksowe procesy badań i innowacji opartych na współpracy opracowane za pośrednictwem struktur poczwórnej i pięciokrotnej helisy w ramach tych ekosystemów oraz lepsze wykorzystanie wspomnianych procesów stanowi klucz do sukcesu, jeśli chodzi ogólnie o rozwój wiedzy oraz o przekazywanie wiedzy, a także wdrażanie wyników badań i innowacji, gdyż między różnymi instrumentami finansowania a połączeniem różnych obszarów politycznych, takich jak polityka spójności i polityka w dziedzinie badań i innowacji, istnieje ścisła synergia.

⁽³⁾ COR-2018-03951-00-01, opinia w sprawie programu „Cyfrowa Europa” na lata 2021–2027.

⁽⁴⁾ COR 2017-03214-00-00, opinia „Europejska strategia dla przemysłu: rola i perspektywy władz regionalnych”.

⁽⁵⁾ COR 2017-04757-00-00, opinia „Zwiększanie innowacyjności europejskich regionów: Strategie na rzecz trwałego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu”.

⁽⁶⁾ COR 2017-00854-00-01, opinia „Wymiar lokalny i regionalny programu »Horyzont 2020« oraz nowy program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji”.

Zabezpieczenie podstawowych inwestycji publicznych i wspieranie inwestycji prywatnych

22. Z zadowoleniem przyjmuje zwiększenie inwestycji w badania i innowacje dzięki przydzieleniu około 100 mld EUR na program „Horyzont Europa” oraz inne programy w wieloletnich ramach finansowych, ale podkreśla, że aby inwestycje przyniosły właściwe wyniki, żywotne znaczenie ma dokonanie przeglądu zasad pomocy państwa i ich uproszczenie w celu uzyskania regulacji sprzyjających innowacyjności i umożliwiających łączenie różnych rodzajów finansowania.

23. Zdecydowanie popiera podejście oparte na partnerstwie europejskim, o którym mowa w programie „Horyzont Europa”, jako ważne narzędzie wspierania oddolnych projektów tworzonych przez konsorcja regionalnych ekosystemów i ośrodków innowacji, finansowanych ze środków pochodzących z programu „Horyzont Europa”, innych programów UE, a także krajowych, regionalnych lub lokalnych funduszy publicznych i prywatnych.

24. Wskazuje, że władze lokalne i regionalne finansują badania i innowacje, a w ten sposób część inwestycji publicznych, ale zgadza się, że pozytywnym krokiem jest zachęcenie państw członkowskich do bardziej ambitnych wysiłków, aby osiągnąć cel, jakim jest inwestowanie 3 % PKB w badania i innowacje do roku 2020, oraz by poprawić warunki dla inwestycji prywatnych i zachęcać firmy do dalszych działań.

25. Odnotowuje, że we wniosku Komisji Europejskiej w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Horyzont Europa – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji za uzasadnione uznaje się specjalne środki na rzecz regionów najbardziej oddalonych UE (przy uwzględnieniu sytuacji strukturalnej, społecznej i gospodarczej) w odniesieniu do dostępu do programów horyzontalnych Unii. Ubolewa, że w proponowanym tekście nie skonkretyzowano takiego uznania, bez którego trudno będzie uwzględnić w programie specyficzne potrzeby tych regionów i ich wyjątkowe walory jako laboratoriów badań naukowych i innowacji w takich dziedzinach jak biogospodarka i zmiana klimatu zgodnie z ich strategiami inteligentnej specjalizacji.

26. Pragnie zwłaszcza podkreślić, że przez uczestnictwo w europejskich konsorcjach władze lokalne i regionalne poczyniły znaczne inwestycje w europejską infrastrukturę badawczą i innowacyjną. Jest to kolejny przykład pokazujący, do jakiego stopnia badania i innowacje są powiązane z miejscem oraz zakorzenione w lokalnym i regionalnym kontekście, co pokazuje, że konieczne jest zintensyfikowanie wysiłków na rzecz zapewnienia dostępu do tych konsorcjów większej liczbie użytkowników z całej UE i regionów.

27. Podkreśla, że do pozytywnych aspektów należy wykorzystanie europejskich funduszy strukturalnych i społecznych, by wspomóc regiony w uczestniczeniu w rozwoju gospodarczym i społecznym opartym na innowacjach i w zrównoważonym wzroście gospodarczym, a także uważa za szczególnie istotne rozwijanie synergii między programem „Horyzont Europa”, funduszem InvestEU, Europejskim Funduszem Rozwoju Regionalnego, Europejskim Funduszem Społecznym, programem Erasmus+, programem „Cyfrowa Europa”, wspólną politykę rolną i programem kosmicznym. Takie synergie powinny wspierać spójność, komplementarność i kompatybilność funduszy, sprzyjając jednocześnie podejściu opartemu na współkonstrukcji i wzmacniając powiązania terytorialne.

28. Przychylnie przyjmuje środki służące zabezpieczeniu dostępu do kapitału wysokiego ryzyka na innowacje przez rozszerzenie inicjatywy VentureEU w europejski fundusz, a także przychylnie przyjmuje rewizję istniejących regulacji za pośrednictwem inicjatywy dotyczącej unii rynków kapitałowych.

29. Zdecydowanie sprzeciwia się jednak możliwości, by o przeniesieniu części środków z polityki spójności do programu „Horyzont Europa” systematycznie decydowały państwa członkowskie. Zdecydowanie nalega, aby z możliwości tej korzystała zainteresowana instytucja zarządzająca oraz aby zasady uruchomienia tych środków były uzgadniane między tą instytucją a Komisją i gwarantowały powrót środków na dany obszar geograficzny (7).

30. Zauważa rosnące znaczenie roli odgrywanej przez Europejski Bank Inwestycyjny we wspieraniu badań naukowych i innowacji poprzez instrumenty finansowe. Dzięki temu dotacje są w coraz większym stopniu uzupełniane przez inne instrumenty finansowe.

(7) COR 2017-00854-00-01, opinia „Wymiar lokalny i regionalny programu »Horyzont 2020« oraz nowy program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji”.

Dostosowanie ram regulacyjnych pod kątem stymulowania innowacji

31. Zgadza się, że zasady i przepisy na szczeblu europejskim i krajowym należy przeanalizować, opierając się na ocenie ich wpływu na innowacje. Bardzo pozytywne jest utworzenie, jako konkretnego środka proinnowacyjnego, zbioru przykładów wyraźnie ukierunkowanych na sektor publiczny – a dokładnie na władze lokalne i regionalne – z myślą o ułatwieniu innowacyjnych zamówień publicznych oraz zawieraniu partnerstw publiczno-prywatnych i zwiększaniu w ten sposób zdolności tych władz do działań pionierskich.
32. Przychylnie przyjmuje inicjatywę Komisji zmierzającą do uproszczenia zasad pomocy państwa oraz inne środki wsparcia, na przykład w postaci wspólnych kryteriów oceny jakości dla projektów z zakresu badań naukowych i innowacji.
33. Wskazuje, że zapewnienie spójnych wytycznych dotyczących regulacji w sprawie etyki badawczej jest szczególnie istotnym czynnikiem w ułatwianiu badań i innowacji opartych na współpracy, realizowanych w opiece zdrowotnej, edukacji i pracy socjalnej oraz badaniach interdyscyplinarnych ukierunkowanych na człowieka i jego zachowanie. W ten sposób by ułatwiono transgraniczne badania kliniczne i praktyczne oraz innowacje z uwzględnieniem współpracy między wieloma zainteresowanymi podmiotami w sytuacjach, w których obecnie obowiązują różne regulacje i wymagania krajowe, co na przykład utrudnia synchronizowanie krajowej, regionalnej i lokalnej oceny etycznej w odniesieniu do wszystkich uczestników.
34. Przychylnie przyjmuje opcję stosowania etykiety „pieczęć doskonałości” w odniesieniu do projektów programu „Horyzont Europa” umożliwiającą finansowanie za pośrednictwem funduszy strukturalnych, ale podkreśla, że dla państw członkowskich i regionów przydzielenie zasobów funduszy strukturalnych na projekty powstające w ramach programu „Horyzont Europa” musi zawsze stanowić dobrowolne zobowiązanie oraz że o takich zobowiązaniach muszą decydować właściwe władze regionalne.

Uczynienie Europy liderem innowacji tworzących rynek

35. Przychylnie przyjmuje inicjatywę utworzenia Europejskiej Rady ds. Innowacji.
36. Podkreśla, że zakres działania rady musi również kłaść nacisk na zwiększanie innowacji na wczesnych etapach ich tworzenia oraz na projekty oparte na współpracy lub wystarczająco je wspierać, jak też obejmować innowacje społeczne i społecznościowe, w tym innowacje usługowe, które w ogromnym stopniu są realizowane w gminach i regionach: właśnie tam tworzone są nowe usługi, możliwości rynkowe oraz miejsca pracy, które odpowiadają podstawowym potrzebom społeczeństwa w szerokim znaczeniu, a sama cyfryzacja usług publicznych otwiera drzwi dla przełomowych innowacji ⁽⁸⁾.
37. Wskazuje, że istnieją olbrzymie możliwości wprowadzania przełomowych innowacji nie tylko w firmach, ale także – co najmniej w tym samym stopniu – w regionach, gminach i sektorze publicznym ⁽⁹⁾.
38. Podkreśla, jako przykład, badania i innowacje przeprowadzane w gminach oraz regionach, które stanowią „żywe laboratoria” i środowiska testowe, np. w dziedzinie opieki zdrowotnej, miejskiego planowania przestrzennego i ogólnej poprawy koniunktury, a także zwraca uwagę na sposób, w jaki innowacje przynoszące znaczne korzyści ostatecznym użytkownikom i ogółowi społeczeństwa można wprowadzać bezpośrednio w tego rodzaju kontekście lokalnym.
39. W tym względzie należy podkreślić możliwości związane ze zmianą demograficzną, takie jak szanse wynikające ze srebrnej gospodarki dla przedsiębiorstw i podmiotów, które opracowują i oferują innowacyjne produkty i usługi osobom w starszym wieku. To właśnie w regionach dotkniętych zmianami demograficznymi można by najlepiej wykorzystać tę dziedzinę z myślą o innowacjach społecznych i innowacjach usług.

⁽⁸⁾ COR 2016-02882-00-01, opinia „Plan działania UE na rzecz administracji elektronicznej na lata 2016–2020”.

⁽⁹⁾ COR 2017-03529-00-00, opinia „Wspieranie innowacji w sektorze publicznym za pośrednictwem rozwiązań cyfrowych: perspektywa lokalna i regionalna”.

40. Jest zdania, że obok przedstawicieli środowiska akademickiego i firm, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, w Europejskiej Radzie ds. Innowacji muszą zasiadać władze lokalne i regionalne w celu ukierunkowania jej prac na kwestie istotne dla społeczeństwa. Działania rady muszą obejmować lokalne i regionalne zainteresowane podmioty.

41. Uważa, że rada powinna umożliwić uczestnictwo władz regionalnych w rozwoju pomocy inwestycyjnej.

Tworzenie misji w zakresie badań naukowych i innowacji, obejmujących całą UE

42. Popiera pomysł organizowania interdyscyplinarnych i multidyscyplinarnych badań i innowacji wokół dokładnie określonych misji z wyraźnie wyznaczonymi celami, które są przedmiotem zainteresowania dla całej UE i wnoszą wyraźną europejską wartość dodaną, a także zamysł stworzenia w ten sposób synergii ze strategiami badań naukowych i innowacji, zwłaszcza strategiami inteligentnej specjalizacji, na szczeblu krajowym, lokalnym i regionalnym. Jednym z przykładów jest biogospodarka ⁽¹⁰⁾.

43. Podkreśla, że wspomniane misje muszą mieć wyraźne znaczenie dla społeczeństwa oraz służyć celowi, jakim jest zapewnienie wymiernych korzyści dla obywateli, którzy również powinni być zaangażowani w opracowywanie misji. Ponadto podkreśla jednak, że dobrym pomysłem będzie przewidzenie w strukturze programu miejsca dla oddolnie stymulowanych badań i innowacji wybranych w drodze procedury otwartej oraz dla poszukiwawczych badań i innowacji.

44. Przypomina o potrzebie zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w określanie i realizację misji. Uważa, że należy powiązać misje z celami zrównoważonego rozwoju określonymi w Agendzie 2030 ONZ-u i podkreśla zasadniczą rolę miast i regionów we wdrażaniu celów zrównoważonego rozwoju ONZ.

Wspieranie szybkiego rozpowszechniania innowacji i wprowadzania ich na rynek w całej Unii

45. Przychylnie przyjmuje otwarcie europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w celu skutecznego włączenia wszystkich regionów w gospodarkę stymulowaną innowacjami przez wzmocnienie strategii inteligentnej specjalizacji oraz międzyregionalnej pomocy w zakresie innowacji. Jednocześnie formę, w jakiej powinno się to odbywać, należy określić na szczeblu lokalnym i regionalnym, na którym dostępna jest najlepsza wiedza o potrzebach.

46. Zwraca uwagę na analizę ⁽¹¹⁾ różnych sposobów, w jakie regiony podejmują wyzwania, z którymi się zmagają podczas rozwijania międzyregionalnej współpracy na różnych szczeblach, oraz uważa, że należy to uwzględnić podczas opracowywania wszystkich instrumentów finansowych wykorzystywanych do wspierania badań i innowacji w lokalnych oraz regionalnych ekosystemach badań i innowacji.

47. Uważa, że Komisja Europejska i państwa członkowskie zaangażowane w strategię makroregionalną powinny dalej rozwijać i pogłębiać współpracę naukowo-akademicką między swymi uczelniami wyższymi, również z myślą o utworzeniu do 2024 r. europejskich szkół wyższych ⁽¹²⁾.

Inwestowanie w umiejętności na wszystkich poziomach i doprowadzenie do tego, aby europejskie uczelnie były bardziej przedsiębiorcze i interdyscyplinarne

48. Zgadza się, że innowacyjne i uczące się społeczeństwo także wymaga zmian w instytucjach szkolnictwa wyższego i podstawowego oraz że uczelnie i instytucje szkolnictwa wyższego powinny w większym zakresie współpracować z firmami i społeczeństwem w celu stworzenia systemu edukacyjnego, który będzie w szybki i elastyczny sposób reagował na ich zmieniające się potrzeby w zakresie umiejętności oraz na potrzeby poszczególnych obywateli oraz przedstawicieli zawodów regulowanych w zakresie nabywania umiejętności i szkoleń.

⁽¹⁰⁾ COR 2017-00044-00-01, opinia „Lokalny i regionalny wymiar biogospodarki oraz rola regionów i miast”.

⁽¹¹⁾ COR 2017-04757-00-00, opinia „Zwiększanie innowacyjności europejskich regionów: Strategie na rzecz trwałego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu”.

⁽¹²⁾ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Wzmocnienie tożsamości europejskiej dzięki edukacji i kulturze – Wkład Komisji Europejskiej w spotkanie przywódców w Göteborgu w dniu 17 listopada 2017 r.” (COM(2017) 673 final).

49. Jest zdania, że otwarta nauka, jako zasada przewodnia dla uczelni, instytucji szkolnictwa wyższego i instytutów badawczych, jest dobrym sposobem intensyfikacji rozpowszechniania wiedzy ogólnie w społeczeństwie, ale chciałby również wezwać Komisję do dołożenia wszelkich starań, by wesprzeć szybką transformację w tym kierunku, w tym zapewnić dostęp do wyników badań i innowacji, który sam w sobie oferuje możliwości dla otwartych innowacji i szerszego zaangażowania obywateli w badania i innowacje.

50. Zgadza się, że nowy europejski program na rzecz umiejętności⁽¹³⁾ – podobnie jak zasady ustanowione w planie działania w zakresie edukacji cyfrowej i w strategii umiejętności cyfrowych – jest wartościowy pod względem określenia niezbędnych powiązań między edukacją a ekosystemami innowacji. Wskazuje, że jeśli chodzi o uczenie się przez całe życie, istotne jest, by uczelnie i inne instytucje szkolnictwa wyższego potrafiły rozwijać wsparcie dla otwartego uczenia się.

Bruksela, dnia 6 lutego 2019 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽¹³⁾ COR 2016-04094-00-01, opinia „Nowy europejski program na rzecz umiejętności”.